

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-utca SIMON-ház Kunz József nr
kereskedésével szemben.

HIRDETMÉNYEK.

előzetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szerelmi részét illető
minden közelemlények ide intézendők.

Bármentetlem [levelek csak ismert kizetőkől
fogadtattak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előzetési ár:

Helyben hához hordva vagy vidéki
postán küldve

Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy hóra	1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Öt-hasbaspetitor egyszeri beiktatásért 5kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyiltár 4 hasbaspetitorért 20 kr.
Hirdetést vagy reklamot magában foglaló
ajdonag sora 50 krajczár.

XVII. évfolyam 1890.

Debreczen. Kedd Január 28.

19. szám.

Bulgária kifelé.

Szofiából, jól bevált helyről írják nekünk a „Pester Correspondenz“ újság. Az intranzigensek kicsiny, de mozgékony pártja, mely épen nem képes magát beletalálni a dolgok új rendjébe, mely már két évnél régebben uralkodik Bulgária sorsán, nem fírad el az „események“ és oly „esetek“ kigondolásában, melyek alkalmasak felkelteni ama látszatot, mintha az autonom, a saját érdekei megóvása és előmozdítása felett önállóan döntő bolgár államnak ama szízlár és biztos, hanem inkább oly laza, hogy a legkisebb differenciája, mely a vezető személyiségek közt előfordulna, rögtön kérdéssé tenné az államépület egész fennállását.

Igy például a hazafiatlan clique-nek hirlapírást üző tagjai külföldi lapokban, melyekhez a bejutást vagy kikoldulták, vagy lopva szerezték, jelenleg miniszterválságról tudnak mesélni, mely mindelelőtt Dr. Stranskynek a kabinetből való kikapcsolása által manifesztálnának, továbbá következményében pedig — teszik hozzá hipokrita fájdalmas szemforgatással a lelkiismeretlen laptudósítók, — az egész Stambuloff regime szétomlását jelenthetné. Az ily logikai következtetés aztán természetesen azon zármóddal végződik, hogy e szerint a fejedelmi trón is igen aggasztóan ingadozik Koburg Ferdinánd alatt és igen hamar igazat kap Oroszország türelmes várakozási politikájával, míg a bolgár sajtó magától megéri s a szignatárius hatalmak orrához appellál.

Valóban csodálatos, hogy ezek az álhazafiak mint bele tudják magukat szédelegni jól megfizetett álmaikba. Ostobaságukat oly erős meggyőződéssel érzetik világga, hogy kenyéradóik kell, hogy higgyenek nekik. Ép most érkezett meg Bukarestből 10.000 rubelnyi összeg ahoz

a dohány kereskedőhöz, a ki — természetesen a megfelelő provizióért, — azon feladattal foglalkozik, hogy kiössza az oroszegélypénzeket a pétervári és moszkvai hullóalap itten lakó kosztosai közt.

Az orosz fő- és mellékormány ke-nőcsös doboza, mint tudjuk, a fonds per-dus dolgozik; csak hogy elvesztettebbül, eredménytelenebbül pénz még kidobva nem lett, mint az, melyet itt levélférge-inknek adnak, a hogy ők mostanában dolgoznak orosz Judás-díjért. Ugy hazu-nak a fizzők, hogy az ember még az orosz miniszterium III. osztálya iránt is részvételt lehetne, hogy a legdörébb mó-don boldogdandi engedni magát tenni ily feslett, még büntetettre sem elég jó csü-he által.

A „miniszterválság“ ugyanis nem egyéb, mint ép oly szemtelenül, mint ostobán koholt hazugság. A Stambuloff-kabinet soha sem volt fényesebb, sze-rencésebb, biztosabb positióban, mint most, a vasuti kölcsönnek valóban dia-dalmas bécsi sikere és Angliával a ke-reskedelmi szerződés megkötése után és m a valamelyes változása kabinet össze-állításában a legesekélyebb rázkódást sem idézné elő még akkor sem, ha az az egyes miniszterek nézetei közt áthi-dalhatlan divergenziák által következnek is be.

Csak hogy ily divergenziák nem is léteznek. Nem mintha Stambuloff basáskodni s a magától eltérő minden véle-ményt elnyomni akarna. Távol legyen! Mi bolgárok szabad embereknek érezzük magunkat; a miniszterek, kik közt Stambuloff csak primus inter pares, főleg. — Gyakran volt már véleménykülönbség a kabinetben, az illető ellentétek gyakran éppen meglehetősen hevesen pattantak egy másra, de ez soha sem akadályozta meg, hogy végre is megegyeztek, végső szük-ség esetén Ferdinánd fejedelemnek min-

dig elfogulatlan, részrehajlatlan és okos választott bírói ítélete mellett.

Jelenleg sem létezik a legesekélyebb alap vagy ok sem, hogy Stransky és Nacsevics, különben teljesen egyenlő becs-csel tisztelt állásokat egymással felcse-réljék. A portával jól állunk, igen jól; — viszonyunk Ausztria-Magyarországhoz, Olasz- és Angolországhoz a legszívélye-sebb; Németország hideg és részvétlen, de nem ellenséges velünk szemben. Mi ezt a hidegséget tiszteltteljes, de a saját méltóságunkat tisztelő tartózkodással vi-szonozzuk, és a mi Oroszországot illeti, ismerünk minden általa itt megvásárolt lelket, tudomásunk van minden kobalt-rubelről, melyet itt elvet, — nem lesz belőle sarkány-fogaratás. Jogunk és férfias szabadságerzetünk tudatában erősek va-gyunk és tudjuk, hogy a becsüle-t es Európa nem fog bennünket cserben hagyni a szüktség és veszély óráján, — mi nem félünk.

Stranszky a maga helyén van s a legügyesebben vezeti külügyi hivatalun-kat; Nacsevics pedig Bécsben valósgal pótolhatatlan lenne Bulgária számára; legügyesebb utódnak is éveken át lenne dolga, hogy megnyerje azokat a hasznos vonatkozásokat, melyeket ő tudott meg-szerezni s a maga dicsőségére és Bulgá-ria hasznára megtartani.

Képviselő választás. A Berzeviczy Albert államtitkárnak budapest-józsef-városi képviselővé történt megválasztása folytán megürült löcei kerület szabadelvü párti választói va-sárnap tartott népes értekezletükön egyhan-gul C s á k y Kálmán gr. nyug. tábornokot kiáltották ki képviselőjelöltté.

Országgyűlés.

Budapest, január 27.

A képviselőház a mai ülésén a köz-oktatási budget általános vitája véget ért. Az ülés elején a bizottságok egészítették ki s

löl 300-ra lehet tenni 's ezek nagy részében nemcsak szoba, de teljes ellátás is kapható. A lakások két részre vannak osztva, van északi és déli oldal s a szerint használják, a mint tél vagy nyár van. Télen a nap a délnél fekvő szobákat annyira megmelegíti, hogy igen csekély fűtés után a legmelegebb.

A mi a sétahelyeket illeti, ezekhez hasonlót seholsem lehet találni, az igaz, hogy roppant költséggel is vannak csinálva. Elhu-zódnak ezek nem csak a folyó partján, de fel a hegyre egész az ós római toronyig.

A sétahelyek örök zöldek, valóságos kertek, hol zene alatt tölös a szivarozás, ugy hogy itt a tél dacára is a zöldek vagyunk. A számtalan változatos fák 's bokrok közül különösen kiemelendők a tuja, babérfák, mahonia, indiai mimósa, ciprus, libanoni cédrus, pálma, cactus, álóé, amerikai agave, georgiai yucca, narancs, fige, borostyán 's a fenyo számtalan neme, mely utóbbi remek példá-nyokban fordul elő.

Zuhogva rohan el a Passer folyó a ki-tünő séta utak mellett, mely Alpesi folyó ezer éves szikla áttörése a Zenó vár alatt szinte borzadályos.

A számos diszkert közül különösen meg-említem az Károly Lajos főherceget, mely egy mesés értékű park, annyi benne a felette ritka díszes és bokor. Van a parkban egy 5 méter kerületű óriás fák, ennek már csak ol-dalhajtása van, a felső ágak levannak fűrész-velve s pléhvel fenn fedve, egy százado-kat átél venség már ez, menyi viharral kellett dacolnia s a letűnt évek hosszu sorozata még sem emészettette meg.

A fürdő vendégek közül különösen ki-emelem az uralkodó család tagjait, melynek hol egyik, hol másik tagja gyakran látható Meránban. Jelenleg a svéd trónörökös pár-családjá s Haynald bibornok a fürdő kima-gasló személyei.

Európának minden országa képviselve van itt, legtöbben vannak osztrákok, magyarok,

A ndr á s i Tivadar gróf megválasztottat a ház alelnökévé, mit a szabadelvüpart éljen-zéssel fogadott. A választás eredménye fényes elégtételt szolgáltatott ugy Andrássy Tivadar grófnak, mint a szabadelvü pártnak, mely el-len a kijelölés ötletéből lepezett támadások voltak intézve. A cultus-vitában ma az első szónok Á b r á n y i Emil volt. Polemizá-ni igyekezett Bakscius Gusztáv korábbi beszé-de-vel. Gy ö r f f y Gyula a catholicus auto-nomia mellett érvelt, fölhozta követendő példát az erdélyi catholicus autonomiát s kijelentette hogy oly autonomiát maga sem pártolna, mely harezot provokálna a legfelsőbb kegyuri jog ellen.

Ezzel az általános vita véget ért, alkal-mat adván C s á k y Albin gróf miniszternek, hogy egy nagyszabású s több izben általános helyesléssel főbeszakított beszédben reflectál-jon az egész általános vita folyamán fölme-rült eszmékre; kijelentette, hogy a catholicus autonomia létesítése érdekében a kezdeményező lépéseket még e z évben megteszi; de ki-jelentette azt is, hogy az autonomia megalko-tásának módjára nézve nem ingatták meg az ellenzéki szónokok azon álláspontjában, hogy az autonomiát a catholicusoknak is csak ugy lehet megalkotniok mint a protestánsok tették aluról fő felé. Számos, a vita folyamán felme-rült észrevételre reflectálván, tiltakozik az el-len, hogy a püspöki kinevezéseknél a kormány pártiszemponthól indulna ki.

A miniszternek szóközi fordulatokban és szellemes ötletekben gazdag beszéde, melyben semmi és senki elől ki nem tért, minden ér-vel és ellenvetéssel érvelt és tényeket állított szembe, egyike volt a legsikerültebb debatterri alkotásoknak; azzal a imponáló nyugalommal előadva, mely az ő felszólalásait oly érdeke-sen jellemzi.

Miután Polónyi Géza és Ugron Gábor félreértett szavaiat igazították helyre, mely alkalmat előbbi képviselő — bevett szokása szerint — durvaságra használt föl, S z a t m á r y György, a közoktatásügyi bizottság előadó magvas zárbeszédet tartott, melyben szemére vetette a mérsékelt ellenzéknek és vezérnek, hogy a közoktatásügyi tulajdonképmeni érdekeit nem karolja fel együttes erővel, a kormány párttal egyetemben. Apponyi gróf-nak az egész vita alatti hallgatagságára czé-lozván, kiemelte, hogy az, a kit hivatottnak állítanak arra, miszerint jövőben a nemzet ve-zére legyen, — szemben Tisza Kálmán ellenzéki szereplésével — ritkáo juttat valamit é k e s sz ó l á s a m o r z s á i b ó l a közoktatási.

lengyelek, oroszok, francziák, angolok, német-alföldiek, nagyon számosan vannak Ameriká-ból, sőt még a távoli Indiából. Jávából is vannak, ugy hogy ez a nagy idegen társaság valóságos babiloni nyelv zavarban szenved, minek folytán társas életről szó sem lehet, már csak azért sem, mivel ezek a külön-böz nemzetiségek különböző szokásoknak hódolnak.

A divatok számtalan nemét látjuk itt mindennap, bizonyos, hogy a szélsőségek itt különösen találkoznak, sok a hóbotos visel-et s különösen feltűnő a kutya mánia, egy kutya kiállítását lehetne rendezni a fürdő vendégek kutyaiból, legérdekesebb azonban a kutyaiba szerelmes vén kisasszony.

Van gondoskodva szórakozásról is, van kitünő zenekar, hangverseny, szini előadások, jégpálya, croquet és Lawn Tennis tért, mely utóbbi helyet főleg az angolok foglalták el magoknak.

Számos könyvkereskedés, kölcsönkönyv-tár van itt, van egy kitünő olvasóterem, hová összesen 73 különböző lap jár a legarka-bar-kább tartalommal, magyar, német, franczia, olasz, angol, orosz, lengyel nyelven.

Ezekből megítélheti a t. olvasó, mily különböző elemekből áll az itteni társaság, melynek kényelmére, szórakoztatására a fürdő igazgatóság ennyi lapot járát. nem is beszél-ek ama végtelen számú lapokról, melyet egyesek a postán járatnak, melyek közül a külföldiek egytől egyig portó alá esnek, ugy-szinte a magyar lapok is.

Sokat irtam már Meránról, de még sem mondtam el mindent; de nem is lehet, arra egy művész sem volna képes, mert ő is bizo-nyára csak egyes képeket rajzolna le az egész-ből. Ki egyszer Merán elragadó szépségeivel megismerkedett, bizonyára soha el nem felejt-i a egyszerű benyomásokat, az a látvány pedi-g, mely a Tölli római hidról (508 méter magasságban), Tirol (669 méter) és Fragsburg

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Meráni levél.

II.

Meránt, mint világhírű télgyógyhelyet leirni nem könnyebb feladat, mint annak nagy-szerű, felette regényes fekvését magasztalni. Hogy Merán világhírű gyógyhely, azt felesleges említenem. Még csak alig mult pár évtizede, — Merán egyszerű vidéki város volt, — romja régi nagyságának, mely már csak az emlékszerű épületekben látszik meg. De a hely fekvése, tiszta levegője s még több kitünő tulajdonsága az orvosok által felismertettek, s a midőn az 1860/61-iki idény alatt még csak mintegy 800-an látogatták e helyet, 1880/81-ben felül 6000-en s a legutóbbi év alatt majd 12.000-re növekedett azok szá-ma, kik itt idüést, enyhülést kerestek oly betegségek ellen, melyeket az orvos nem gyó-gyithat meg s a melyek ellen a gyógytárban nincs szer. (Nem hagyhatom említés nélkül, hogy arról az orvosi lelkiismeretlenségről ne beszéljek, a mi ugy látszik mindég és min-denütt ismétlődik, hogy az orvosok súlyos, gyógyíthatlan betegeket is küldenek ide, ugy látszik csak azért, hogy töljék megszabadul-hassanak, a kik aztán természetesen itt kevés idő múlva be is hunyják örökre szemüket.) És mi az, mi azt a csodálatos eredményt létre hozza, hogy a beteg innen, feltéve, hogy állapota még akkor, mikor idejött, nem volt az utolsó stádiumban, — megújult, triss erő-vel haza tér?

Erre a kérdésre a legegyszerűbb válasz az: a felette kedvező égáji. Merán az Alpe-seken innen a legmagasabban fekvő gyógy-hely, valóságos alpesi égáji bir s leginkább jellemzik a tiszta derült napok, mely tekintet-ben különösen a téli hónapokban minden más gyógyhelyt felül mul. Novembertől Februárig 55 egészen derült napra lehet számítani.

em Pécs 1888.
és ellen

mellészőrp
és ellen
döbetegek részére.
mell- és torok-bajok-
lás, rekedtség, idült
számárköhögés, nehéz
z, továbbá általános
eségnél legjobb siker-

gyermekeknek is
y üveg ára 80 kr,
kr.

mellpasztillák.

llak a Magas-Tátrán
velek és gyökerekből
legjobb sikerrel
fentebb felsorolt be-
doboz ára 25 kr.

mellthea

omag 40 kr, egy kis
intén kitünő siker-
a fentebb felsorolt

égben kapható a
ben Dr. Rothschnek
gyezértárban.
zat 5-ik szám.)

Vidéki megrendelések pontosan teljesíthetnek.

ügyeknek a beszéd e része látható kellemetlen hatást tett a mérsékelt ellenzékre, de leginkább Ferenczy Ferenczre, a ki úgy látszik, hogy illő szerénységgel magára vette a czélzásokat s ennek megfelelőleg kellemetlenekedett közbeszólásaival. Szathmáry ismételt hangsúlyozta, hogy a felső- és közép-oktatást főn kell a tani magas nívóján, de a főszót a kulturpolitikában arra kell fektetni, hogy a magyar nemzeti állam alapjait lenn, a népmilliók körében izmosítsuk meg. Végül Komlóssy Ferencz visszavonta a catholikus autonómia vonatkozásig benyújtott határozati javaslatát s Bekes Gusztáv félreértett szavait igazította helyre.

Külföld.

Franciaia választások. Vasárnap ismét Franciaország két vidéki kerületében, melyek mandátumait a ház megsemmisítette, volt képviselőválasztás. Mindkét helyen a köztársasági jelölt győzött s így az eredmény a mérsékelt elemek újabb diadalát jelenti.

A helyzet Szerbiában. A szerb regenseknek és a radicalis kormányoknak egyre inkább meggyűlik a baja, részint az elégtelen tiszti karral, mely politikáit kezd, részint az elbocsátott hivatalnokokkal, kiket válságos helyzetbe sodort a kormány. Nem kis gondot okoz ezen kívül Natália királyné, ki lépten nyomon újabb kívánságokkal áll elő. A montenegróakkal szintén sok a vesződség.

Gróf Csáky Albin.

„Bocsássátok hozzám a kisdedeket“ mondá Jézus, midőn a megváltandó emberiség számára feltárta örök jóssággal és kegyességgel telt szívét. Es azóta jellemző, talán legjellemzőbb ismertető jegye maradt a keresztény társadalomnak az, hogy a gyermek nevelésének fundamentumán épült fel.

„Bocsássátok hozzám a kisdedeket“ mondta az Isten fia, mert a földi gyermekeket az állati élet salakjától lehetőleg tisztán tartani és mennyei atyja trónjának lépcsőjéhez lehetőleg átszellemülten felvezetni akarta. Valódi keresztényi és igen emberies népnevelési politika az, melyet gróf Csáky Albin vallás- és közoktatásügyi miniszter a magyar törvényhozás előtt sajátjaként kifejtett; oly népnevelési politika, mely a köteles kisdedovást, a megélt fiatal, az értelemre, észlelési és megkülönböztetési képességre csak ép most ébredt gyermekért való állami gondoskodást választotta alapjának. Es ha az ép oly mélyen érzi, mint magasan gondolkodó miniszterre tározója politikájának illetén alakítására való elhatározása körül női, anyai szív, ez a legdrágább eszköze az isteni szeretetnek és jószágának, szintén befolyással volt; az mindkettőjüknek csak nagy becsületére válik. Az ő, a szelleműs és gyakorlatias férfinak conceptiója világosan és élesen felöleli azt az igen tekervényes és messze szétágazó ösvényt, a melyen a szellemi befejezettséghez el kell

vezetnie az oktatásnak a már gondolkodó gyermeket, a viruló fiat, a férfias érettség felé üdén sarjadzó erővel növekvő ifjút; a csak még az ösztönös csirázó gyermekvirág felnevelésére és előképzésére a helyes utat a nő, az anya ösztöne jobban, helyesebben megtalálta, mint a legnagyobb férfi-bölcsőség.

Hogy gróf Csáky, rendkívüli értelmességével és elmével, gyorsan otthonossá tette magát a vallás- és közoktatásügyi tárca minden ágában és hogy éles látásával a nép-, közép- és főiskolák körül minden hézagot és hiányt felismert, melyeket el kell hárítani, azt bebizonyította a költségvetéssel egyidejűleg beterjesztett évi jelentése; gróf Csáky budgetbeszéde alkalmából oly annyira közzeggyőződésé lett az, hogy beszéde alatt és után a képviselőház minden oldaláról a legőszintébb, legmelegebb tetszésnyilatkozatok repültek a miniszter felé és a napilapok is teljesen egyetértéssel hivataloskodásának dicséretében.

Csak egy, leküzdhetetlen chauvinizmusa és a doktrínákon való nyargalása által ismert lap kerepel ez uttal is, szemere vetvén a miniszternek, kinek praktikus derékségét külföldben elismeri maga is, hogy nem adott theoretikus programot, nem hirdetett nemzeti nevelési és kulturpolitikát.

A tényleges bizonyítás mégis csak becsesebb, úgy hiszi a „Pester Correspondenz“, mint a fitogató predikálás. De ezt csak mellesleg jegyeztük meg; a fentebbi fejtegetésnek élet nem a Csáky-aerának a közoktatás érdekében tett, mindenestire igen becses cselekményeiben akarjuk keresni, hanem a nevelés momentumában és térjünk vissza még egyszer e szerény hírlapi cikizely kiindulási pontjához, hogy újra meg újra kiemeljük azt a tényt, hogy gróf Csáky az államnak a népnevelésről való gondoskodását nem a népiskolával, hanem a kisdedov-intézetekkel akarja kezdeni és e tárgyban organikus törvényt nyújt be. Ez a legmagasabb fokú alkotás, reform; ez politika a legmagasabb hazafias és emberies szempontból.

Az ellenzék gunyolódott s még a kormány néhány barátja is igen csodálkozott, hogy annak idején Tisza miniszterelnök oly igen buzgón rajta volt, hogy gróf Csáky Albint rábírtja a kabinetbe lépésre, hogy az általa kiszemeltnek semmiféle előterjesztése és vonakodása által nem engedte magát elijeszteni, hanem nem nyugodott addig, míg végre megnyerte őt. Ma már mindenki tudja a miért volt ez így: Magyarország kormányának illusztris feje ugyanis felismerte ezt a kincset teljes értékében és ép oly erős, mint szerencsés kezével lefoglalta Magyarország és a közjó számára. Valóban büszkék lehetünk „nagy“ miniszteriumunkra, a legjelentőségesebb talantumok és karakterek e kabi-

lehetünk a holnapi párbajnál Taraj Bence ur segédei.

— Mit jelentsen ez? kérdé meglepetve Jenő.

— Nem tudom, olvasta-e a mai esti lapokat?

— Olvastam.

— Akkor hát meg fog érteni bennünket. Felünket egy barátja, halála perczében oly cselekményvel vádolja, mely őt diszkvalifikálja. Nagy sulyt kölcsönöz e vádnak az a körülmény, hogy egy haldokló emelte.

— Mit törődnek önök e váddal, ha én nem törődöm vele?

Bocsánat, uram, mi gentlemanok vagyunk és nem engedhetjük meg, hogy később inkorrektssággal vádoljanak. Elismerjük, hogy igazi lovagias gondolkodásra mutat az ön részéről, ha nem akarja e körülményt a maga részéről kiaknázni, de ez nem változthat a mi kötelességünkön.

Jenő elpirult a dicséret hallatára; érezte, hogy nem érdemli meg.

— S mit szándékoznak tenni? — kérdé csaknem haragosan.

— Becsületbírásgot hívunk össze, mely dönteni fog a vád értéke fölött.

— Ujabb halasztás?

— Nem tehetünk róla. Mert ha nem fogadjuk el a becsületbírásgot, akkor vissza lépünk a segédkezéstől, s ez esetben Taraj urnak nehéz volna új segédekét találni.

Ha Jenőben csak egy csepp érzék van a helyzet humora iránt, akkor elkaczagja magát e pillanatban. Mégis csak furcsa dolog, hogy a kik őt provokálták és gyávnak béyegezték, egymásután kerünek a csávába.

De Jenőben nem volt e perczben más érzék, mint a bosszankodás, hogy ellenfelével nem szállhat oly hamar szembe, mint gondolta azért is röviden válaszolt:

— Belenyugsom, mivel nem tehetek ellene. De kérem, uraim, jegyezzék meg, hogy én nem emelek vádat...

netjére, melyben a legelőkelőbb helyek egyikét gróf Csáky Albin oly méltóan s imponzánsan tölti be.

Napi hírek.

— **Közgyűlés.** A debreczeni iparos ifjuság önképző és betegsegélyező egylete f. é. február hó 9-én d. u. 3 órakor sajtó helyiségében rendezévi közgyűlést tart, melyre az egylet tagjai ezennel meghívattak. Debreczen 1890. jan. 17. Az elnökség.

— **Csák Aladár,** főiskolánk volt jeles növendékét, esküdt felügyelőt jelenleg sz. szomlyói segéd lelkészt a szilvágyi egyházmegyéhez tartozó péteri gyülekezet lelkészeül választotta.

— **Köszönetnyilvánítás.** — A debreczeni szabadelvű párt által 1890. január 25-én rendezett tunczestélyi alkalmával Horváth Mihály ur 8 frtot, Simonffy Sámuel, Sesztina Lajos, dr. Sárváry Gyula, Steinfeld Antal, Márk Endre, Simonffy Imre és Lengyel Imre urak 5—5 frtot, ms. grf. Dégenfeld József, Fráter Imre és Buzás Pál urak 4—4 frtot, Horváth István, Kovács Sándor és Fazekas Sándor urak 3—3 frtot, Kovács József, Boczkó Sámuel, Géressy Kálmán és J. K. Tóth Mihály urak 2—2 frtot, Tóth Bálint, Varga Lajos, Szalay István, Zichermann Hermann, Mészáros József, Vágó Pál Bepstről, Szepessy Gusztáv, Szabó Antal, Balogh Mihály és K. Csath Zsigmond urak 1—1 frtot összesen 82 frtot felül fizetni méltóztattak, e szives adományokért a bizottság nevében halás köszönetünket nyilvánítjuk. Debreczen, 1890. január 27-én Torday Gábor biz. elnök, Bárdos Géza biz. pénztáros.

— **Kinevezés.** A helybeli kir. pénzügyigazgatóság J. ó. a Mihály gyakornokot fogalmazóvá nevezte ki, s mint ilyen a miskolci kir. pénzügyigazgatósághoz lett át helyezve. J. ó. Mihály debreczeni polgár család tagja lévén, örvendünk előhaladásán.

— **Börtön vizsgálatot** tartott ma d. e. a börtönvizsgáló bizottság a városháza alatt lévő kir. ügyészégi börtönökben.

— **Leletlen anya.** — A helybeli rendőrség egy fiatal 19 éves, kabai illetőségű Antal Zsófia nevű leányt tartóztatott le, a ki bűnös szerelmi viszonyának gyümölcsét erőszakos módon elhajította s az árthatlan magzatot beledobta a nagyutjczai 1700. sz. ház OO. ába. Egy kis leány jutott egészen véletlenül a bünténynek a nyomára. Ugyanis az említett háznál a patkányok nagyon elszaporodtak s a kis leány, hogy az udvaron való látogatástól elriassa a csunya férgeket, égő papirosokat dobált az emésztő gödörbe. — Egy ilyen égő papir csomó fényénél vette észre, hogy a gödörben egy parányi gyermek van. — A házbeliek jelentést tettek a rendőrségnek, s csak nehezen sikerült a büntény elkövetőjét kideríteni a háznál szolgáló Antal Zsófia cseléd személyében, a ki még az nap reggel is a piacon volt bevásárolni s csak azután szabadította meg magát szegyenletes együtt egyelőre a kórházba került; de ha fölépül, a kir. ügyészség teszi rá a kezét.

— **Kiszolgált altisztek ellátása.** Tudvalevő dolog, hogy a kiszolgált altisztek, a polgári hatóságoknál és államintézeteknél megürülő alsóbbrendű állomások betöltésénél előnyben részesülnek a többi folyamodók előtt. A had-

— Tudomásul vettük és újra kifejezést adunk nagyrabecsülésünknek!

— Aztán pedig tegyék meg kedvemért, siettesek az ügy elintézését.

— A becsületbírásg holnap délelőtt fog itélni, s ha véleménye kedvező Taraj urna névére, akkor mi sem állja útját az ügy azonnali elintézésének. Holnapután reggel szembezállhatnak az ellenfelek.

Furcsább körülmények közt még aligha ült össze becsületbírásg. Akik arra lettek volna hivatva, hogy vádat emeljenek, a védelemre vállalkoztak s megfordítva, a hivatalos védők csaknem ellenszenvvel viseltettek a „vádolt“ iránt.

Taraj Bence késő éjjel ismerőstől ismerőshöz futott, hogy két bírót nevezhessen meg a maga részéről, de mindenütt hideg fogadtatásra talált. Az egyik ismerősnek sürgős ügyben kellett elutaznia a másik „elvből“ nem itél a másik becsülete fölött. (No itéljék, nehogy megittóztassanak). A harmadik betegesedett s így tovább.

Vége az „Arany Kürt“ szerkesztője és egy ennek a lapnak egy munkatársa elfogadták a megbízást Érdekelte őket az ügy, mivel a lap szerkesztőségében volt kiindulási pontja.

Gerélyihez annyi ajánlkozás érkezett, hogy nagy fáradságba került, míg két név kiszemelésé után, a többi ajánlkozástól megtudott szabadulni. Taraj segédei elhíresztelték, mily nemesen viselte magát Jenő s e pillanatban ő volt a legbüször emlegetett ember az egész fővárosban.

A becsületbírák késő éjjel rövid tanácskozást tartottak és elhatározták, hogy Szoronghy osztályfőnököt választják meg elnöknek. A sajtóképi ülést pedig másnapra, déli tizenkét órára halasztották.

Az osztályfőnök elfogadta a megbízást. Nagy oka lehetett rá; mert arról volt szó, hogy Várday tanácsos kedvében járjon. Aztán Frida is ostromolta.

ügymajiszterium, mint a Reichswehr írja, az utóbbi években azt tapasztalta, hogy a jogosított altisztek közül aránylag nagyon kevesen veszik igénybe ezt a kedvezményt, úgy, hogy míg 1884-ben csak 2038, addig 1888-ban 2310 kiszolgált altiszt nem kapott alkalmazást, dacára annak, hogy évenként átlag 2000 ilyen állást töltenek be, melyekre a kiszolgált altisztek előnyvel pályázhatnak. — Ennek következtében a hadügyminiszter erőlyes leiratot intézett a csapattestek és katonai intézetek parancsnokaihoz, a melyben utasítja őket, hogy iparkodjanak rajta lenni, hogy az alkalmaztatásra igényt tartó kiszolgált altisztek minél nagyobb számmal jelentkezzenek és kedvezményes helyzetüket minél jobban kiaknázzák. Egyrészt felszólította az említett parancsnokokat, hogy a megokolás nélkül visszautasított vagy tekintethe nem vett kérvényeket, föltétlenül a miniszterium elé terjeszszék.

— **Leletőtte a játszótársát.** Szomorú eset bizonyítja ismét, hogy milyen nagy hiba az, ha valaki a fegyverét olyan helyen tartja, hol a gyermekek nagyon könnyen hozzáférhetnek. — Ferenczy Elek főszoigabíró jelentéi ugyanis, hogy a járásához tartozó H.-Dorogon a Rajk Imre tulajdonát képező gőzmalomban Feldmayer József nevű 13—14 éves fia játék közben levette a falról a töltött fegyvert a játszótársát, s vele egykoron Korondán Antalt véletlenül úgy lötte meg, hogy az szörnyet halt.

— **Vágó Pál** a kitűnő festőmész egy héti városunkban időzik. „Az osztrák magyar monarchia irásiban és képmé“ című vállalat számára hortobágyi csikóst ábrázoló olajfestményt készít, mely e vállalat szines mellékletként fog megjelenni. — Vágó tegnap a „Kis pipá“-ban Fülöp András és egy másik csikóssal együtt ebédelt, hogy annál mélyebben kitanulmányozhassa a csikós arczokat. A festőművészek Gondi és Egei fényképezésk voltak szivesek műtermüket rendelkezésére bocsátani.

— **Elveszett.** Szombaton a szabadelvű párt báljában egy Sz. K. monogrammos claque elveszett. — Kériatik a megtaláló a csapó-utczai gyógyszerárba beküldeni. (Emke.)

— **Az időjárás,** e héten (27-től február 3-ig) — rendes meteorologiai forások szerint — hazánkban elébb enyhe, változó; reá csapadékos, széles lesz s a hét utolsó felében esedebbre, szárazabbra és fagyosabbra fordul.

— **Estély a kutyáknak.** A városi társadalom élénkségének illusztrálására egy ottani lap mulatságos történetet beszél el. Varsóban ugyanis egy gazdag uri asszonynak három ölebe van, melyeket (vagy kiket?) rendkívüli gondnal ápol. — A napokban annyira ment konyvaszeretetében, hogy pompás lakomát csapott kedvencei számára, amelyre több előkelő kutyája is hivatalos volt. A mondott napon meghatározott időben fogatokon, baktárokon érkeztek egymásután a vendégek, — összesen husz kutya, valamennyi a legfantasztikusabb jelmezben és saphával fejkűkn. Az ebédlő-teremben volt számukra terítve és azon a legválogatottabb ételre voltak feltárlva. A menut pompás pástétom nyitotta meg, a mire reastbeef, borjusült, vadpecsenye szárnyassült és végre csemege következett. A négylábu urak és hölgyek természetesen hozzálltak a lakomához, mely után természetesen egy kis „finom“ marakodást is rügtönöztek. — Az „estély“ hangulata csupán az

Az osztályfőnök huszonegy óra óta nagyon respektálta hugát. Hogy e leányt olyan éleslátás volt, mikor kiválasztotta vőlegényét! Mert Bige Pál ur tegnap óta nevezetes ember!

Igaz, hogy csak mint tanu szerepel a becsületbírásgban, de tőle fogu, milyen fordulatot vesz az egész ügy! mert az utolsó időben is gyakran érintkezett az öngyilkossá lett Konkolyfal és e szerint legjobban tudja, mi igaz az állítólagos amerikai párbajban.

... Valamennyi jelenlevő „feszélyezve“ érezte magát, csak Bige Pál nem. Ő uszott a boldogságban. Ma reggel valamennyi lap emlegette nevét; sőt egy képes, háromkrajcáros lap még arczképét is hozta.

Mint a „Lili“ című bohózat hadnagya, minden zsebet teletömte lappeldányokkal és valahányezor egy ismerőssel találkozott, szerény hangon kérdé:

— Láttá már arczképet a „Néplapban“? — Nem? Pompásan vagyok eltalálva! Ha nem terhelém, van nálam véletlenül egy példány.

Menyasszonyának korán reggel két példányt küldött. Hadd gyönyörködjék képmásában.

Az ülés megkezdődött, fölvasták a különféle jegyzőkönyveket; aztán következett a tanukihallgatás.

Taraj Bence segédei falük nevében ünnepelesen kijelentették, hogy ez visszautasítja a vádat, mint teljesen alaptalant. Soha nem volt legcsekélyebb összekocanása az elhunyttal s egyáltalában nem érti, mi birhatta őt ily vád emelésére.

Várday tanácsos, Gerélyi nevében kijelentette, hogy ez nem fektet semmi sulyt Konkoly utolsó soraira. Taraj urat párbaj-képesnek tartja és kész bármikor elégtelt venni tőle.

(Folyt. köv.)

(760 méter) várakból szemünk előtt feltáru, örökre feledhetetlen marad.

Meránban gyorsan mulik nap nap után, édes semmivéésben repülnek el a gondtalan perczek s ha a szabadban vagyunk, a nap lágy melege szinte andalítólag hat a kedélyre. Igaz, hogy sok itt a beteg, de talán sokkal több az egészséges, kik idejöttek, hogy az otthoni zord telet kikerüljék s bizonyára velem együtt alig várják, hogy mielőbb az édes otthon vizionálhatassák.

De mit érez, mit gondol az, ki már a jövő tavaszt sem éri meg, tavaszra különösen nagyon megszaporodnak a meráni sirkert dombjai.

Oh ti remény nélküli boldogtalanok, bizatok a hit vigasztaló szavában!!

László József.

A szolgálalelkűek.

(Társadalmi regény.)

Írta: **TÁBORI RÓBERT.**

(Folytatás.)

24] Az öreg embert annyira meglepte a féltelen bosszuvágy e kitérésre, hogy reszketni kezdett és alig tudta kihebegni a kérdést:

— De hát akkor mit tegyünk?

— Megmaradunk az eddigi megállapodásnál. Nem fektetünk semmi sulyt erre az incidensre. Holnap reggel megverekszem Taraj Bencével.

E pillanatban kopogtattak az ajtón.

— Szabad! — kiáltott Gerélyi!

Két idegen ur lépett be. Várday fölismerete bennök Taraj segédeit.

— Uram, — szólott az egyik Jenőhöz fordulva, — bocsánatot kérek magam és társam nevében megjelenésünk szokatlanságáért.

Nem szokás ugyanis, hogy a segédek a párbaj előtt az ellenféllel érintkezzenek. De mi azért jöttünk, hogy kijelentsük ön előtt: nem

zavartak voltak kellett.

mely a lebb hozzen ki kalom a ki azo mig a t lőzhetet hogy lő mind ig férjhez vetetlen olfárhoz bál, a teszi, d is 16n a két melynél azon t a civilis művésze másként tánczó örömből bál az

okulásá vizagzta két ráj Minden 8 dédap 32 óssa hatodik dikban, dik gen dének tizenhat Megtold követke kronolo szük al től kiin 6, 16 sz megkap átlagos zött, me élő emb rangu e a demoa mazása

lopott rog elő Az egyenes ruhája lára és a kinéz vességük M megdrá neki egy den rem hangja

get je kaszinó nemzeti kiadása 11,427 tr Az ez é lel 79,56 gos kas a bevéte ségélőre frt kiad tására 5 gyobb van elő folyt b S z e g e den az dít, m létesítv 1000 v letet ad most má fekvő i Az orsz influenza viz a előtt viz ugyneve Szamos a jég őse lefolyása t e r ü l post a osztrák állomási teljesen

A berlini tólagos közöl. A hogy De dégül hi látlan u oly bizo szét, a z szellemes valóban esetben

... a Reichswehr írja, az apasztalta, hogy a jogorvándyulag nagyon kevesen kedvezményt, úgy, hogy 2038, addig 1988-ban az nem kapott alkalmat, hogy évenként átlag enek be, melyekre a ki-nyvel pályázhatnak. — a hadügyminiszter eré- a csapatotek és kato- esnokokhoz, a melyben parkodjanak rajta lenni, ara igényt tartó kiszol- agyobb számmal jelent- enyes helyzetüket minél Egyrészt felszólította az- at, hogy a megokolás- vagy tekintethe nem tétlenül a miniszterium

szótársát. Szomorú eset milyen nagy hiba az, et olyan helyen tartja, gyon könnyen hozzáér- Élek főszojgábró jelenté- khoz tartozó H. Dorogon á képező gőzmalomban á 13—14 éves fia játé- ról a töltött fegyvert a ykoru Korondán Antelt meg, hogy az szörnyet

tűnő festőmész egy hé- . „Az osztrák magyar képbem“ című vállalat- kőst ábrázoló olajfest- vállalat szines mellé- ni. — Vágó tegnap a Andrá és egy másik it, hogy annál mélyeb- a csikós arczokat. A és Egei fényképezés- smüket rendelkezésre

mbaton a szabadelvű K. monogrammos claue a megtaláló a osapó- beküldeni. (Emke.) héten (27-től február ologiai forások szerint yhe, változó; reá esa- nét utolsó felében cse- és fagyosabbra fordul. k. A városi társa- sztrálására egy ottani et beszél el. Varsóban ri asszonyak három gy kiket?) rendki- A napokban annyira ruhája kopott, foszlós kendője lecsing a vál- lára és meg sem olyan szembevető szegényes a kinézése. Ha sokáig nézzük csak akkor vesszük észre, hogy kopott a ruhája.

Mikor az ifjú lány mellett halad el, — megrázkódit. Mintha a lányka mondott volna neki egy iszonyu szót, a mely megfosztja min- den reménytől, vagy csak lelkeinek rejtelmes hangja szólalt meg, az sugta neki: — Soha, soha...

Hazai hírek. A kaszinók bud getje. A nemzeti kaszinó és az országos kaszinó vasárnap tartotta közgyűlését. A nemzeti kaszinó tavalyi bevétele 124,288 frt, kiadása 120,330 frt volt. Kártyadíjakból befolyt 11,427 frt; könyvekre kiadtak összesen 911 frtot. Az ez évi előirányzatban 92,844 frt bevétel- lel 79,558 frt kiadás áll szemben. Az országos kaszinó kiadásai 64,758 frtra rugtak, míg a bevétel 57,063 frtot tett ki. Az ideai költ- ség-előirányzatban 48,000 frt bevétellel 45,502 frt kiadás áll szemben. A könyvtár gyarapí- tására 500 frt szánnak. A bevételek legna- gyobb tétele a kártyapénz, miből 8000 frt van előirányozva (a múlt évben 10,591 frt folyt be). — Sikatnéma-intézet Szegeden. Az a mozgalom, mely Szegeden az őszszel a siketnémaik érdekében megin- dult, most már határozott alakot öltött. A létesítendő intézet érdekében a szegedi társa- dalom vezéregyházi tömörültek. A város 1000 frt segélyt szavazott meg e célra s épü- letet ár. — Az influenza a Budapesten most már határozottan apad. A kórházakban fekvő influenzások száma folyvást csökkent. Az ország több városában szintén apad az influenzások száma. — Kolozsvár — víz alatt. Kolozsvár egy része tegnap- előtti víz alatt állt: a Kajántó-utca és az ugynevezett Kakas-város. A havasokon s a Szamos mentén mindenütt beállt az olvadás, a jég összetörölött a mi a nagy tömegű víz lefolyását megakadályozta. — Osztrák területen kiraboltságok. A malaczkai postakocsi az osztrák határszelen fekvő Dürnkru vasuti állomásán — ismeretlen tettesek feltörték s teljesen kifosztották.

Külföldi hírek. A czár és a béke. A berlini „National Ztg.“ a czár egyik állí- tolagos békés nyilatkozatáról érdekes versiot közöl. Az említett lap ugyanis azt hallja, hogy Deves fraeczia bankár, kit a czár ven- dégül hívott meg, így szól az oroszok kor- láltan urához: „Lelcséged a világkét épp általán kezében tarja, mint azt a csé- oly biztosan kezében tarja, mint azt a csé- szellemnek lenni akaró megjegyzésre a czár válasza: „Az valóban talpraesettnek így válaszolt: „Az esetben bizonyára nem engedném ki a békét

zavarta meg, hogy a felszolgáló inasok meg voltak sértve a szerepért, melyet játszottak kellett. — Mi a bál? „A bál olyan alkalom, mely a fiatalokat a táncban egymáshoz köze- lebb hozza.“ Ez a definíció igaz, de nem egészen kimerítő. „A bál fölötté kellemetlen al- kalom — költségesre“ — mondja a papa, a ki azonban csak a maga szempontjából ítél; míg a mama így okoskodik: „A bál nélkül- lözhetetlen minden anyára, a ki ara törekszik, hogy lányát férjhez adja.“ Mind szép, de nem mind igaz is, mert, hogy többet ne említsünk: férjhez lehet menni, anélkül, hogy valaki okvetlenül a báltermen keresztül jusson az oltárhoz. Az üzletvilágra nézve olyan alkalom a bál, a mely, a pénzforgalmat ismét élelnebbé teszi, da ezt az új év, husvét, karácsony stb. is előmozdítja. A philosophusok szerint a bál a két nemhez tartozó fiatalág találkozása, melynél a testek mozgása a zene ütemei és azon törvények szerint történik, a melyeket a civilizált Nyugat Európában érvényes tánc- művészet esztetikája megálapított. Egészen másként itél a fiatal lány, ki már minden tánczát elajándékozta s a kiből e fölött érzett örömeiben valóságos kitér e lelkeselés: „A bál az egész életben a legszebb tálalmány!“

Hány őse van az embernek? Azoknak okulására, a kik őseikre büszkék s azok vigasztalására, kik eddig nem lehettek büsz- kék rájuk, közöljük itt az alábbi számítás- t: Minden embernek van 2 szülője, 4 nagyszülője, 8 dédapja és dédanyja, 16 ikapja és úkanyja, 32 öszszülője az ötödik generációban, 64 a hatodikban, 128 a hetedikben, 256 a nyolca- dikban, a kilencedikben 512 és 1024 a tize- dik generációban. A tizenhatodik nemze- déknek már 75,532 öszszülője van: — ez a tizenhat generáció 500 évként felel meg. — Megtoldhatjuk ezt egy német matematikus következő számításával: Ha az 6-t-stamentomi kronológiát, vagyis a zsidó időszámítást ves- zük alapul s Adam és Évából, mint nemzők- től kiindulva, geometriai haladványban (2, 4, 6, 16 szb.) megyünk fel napjainkig, akkor megkapjuk a földön mostanság 418 emberiség átlagos számát. A fentemlített 65,532 és kö- zött, melylyel a 14-ik század óta minden most élő ember bír, akadhatott minden rendű és rangu ember. A 65,532 és tehát bizonyosá- ga a demokratikus elvnek, hogy az emberek szá- mazása között nincsen különöség.

Soha. A rendörök megtaszítják s a lopott ruháju fiatal ember szédelegve tánto- rog előre. Az előszobában, mint egy virágosfa, áll egyenesen egy úde, rózsaszaru leányka. Fekete ruhája kopott, foszlós kendője lecsing a vál- lára és meg sem olyan szembevető szegényes a kinézése. Ha sokáig nézzük csak akkor vesszük észre, hogy kopott a ruhája. Mikor az ifjú lány mellett halad el, — megrázkódit. Mintha a lányka mondott volna neki egy iszonyu szót, a mely megfosztja min- den reménytől, vagy csak lelkeinek rejtelmes hangja szólalt meg, az sugta neki: — Soha, soha...

Hazai hírek. A kaszinók bud getje. A nemzeti kaszinó és az országos kaszinó vasárnap tartotta közgyűlését. A nemzeti kaszinó tavalyi bevétele 124,288 frt, kiadása 120,330 frt volt. Kártyadíjakból befolyt 11,427 frt; könyvekre kiadtak összesen 911 frtot. Az ez évi előirányzatban 92,844 frt bevétel- lel 79,558 frt kiadás áll szemben. Az országos kaszinó kiadásai 64,758 frtra rugtak, míg a bevétel 57,063 frtot tett ki. Az ideai költ- ség-előirányzatban 48,000 frt bevétellel 45,502 frt kiadás áll szemben. A könyvtár gyarapí- tására 500 frt szánnak. A bevételek legna- gyobb tétele a kártyapénz, miből 8000 frt van előirányozva (a múlt évben 10,591 frt folyt be). — Sikatnéma-intézet Szegeden. Az a mozgalom, mely Szegeden az őszszel a siketnémaik érdekében megin- dult, most már határozott alakot öltött. A létesítendő intézet érdekében a szegedi társa- dalom vezéregyházi tömörültek. A város 1000 frt segélyt szavazott meg e célra s épü- letet ár. — Az influenza a Budapesten most már határozottan apad. A kórházakban fekvő influenzások száma folyvást csökkent. Az ország több városában szintén apad az influenzások száma. — Kolozsvár — víz alatt. Kolozsvár egy része tegnap- előtti víz alatt állt: a Kajántó-utca és az ugynevezett Kakas-város. A havasokon s a Szamos mentén mindenütt beállt az olvadás, a jég összetörölött a mi a nagy tömegű víz lefolyását megakadályozta. — Osztrák területen kiraboltságok. A malaczkai postakocsi az osztrák határszelen fekvő Dürnkru vasuti állomásán — ismeretlen tettesek feltörték s teljesen kifosztották.

Külföldi hírek. A czár és a béke. A berlini „National Ztg.“ a czár egyik állí- tolagos békés nyilatkozatáról érdekes versiot közöl. Az említett lap ugyanis azt hallja, hogy Deves fraeczia bankár, kit a czár ven- dégül hívott meg, így szól az oroszok kor- láltan urához: „Lelcséged a világkét épp általán kezében tarja, mint azt a csé- oly biztosan kezében tarja, mint azt a csé- szellemnek lenni akaró megjegyzésre a czár válasza: „Az valóban talpraesettnek így válaszolt: „Az esetben bizonyára nem engedném ki a békét

oly gyorsan kezemből, a miut most e csészét letezem.“ — A párbajnak ugyancsak hatalmas ellensége támadt legújában. Nem kisebb ember ez, mint a német császár, a ki a meghatározottabban elítéli a fegyveres kéz- zel való lovagiaszkodást. Oly parancsot szán- dékozik most kibocsátani, melynek értelmében azok a tisztek, a kik valamely társukat párbajban megölik, a német hadsereg kőtelekéből elbocsáttassanak. Ez a rendelet bizonyára csökkenteni fogja Németországban a párbajok számát, s kétségtelen, hogy II. Vilmos népszerűségét csak nőveli majd az említett büles intézkedés. A párbajnak még egy másik császári ellensége is van: maga a japáni mikádó. A derék ember nagyszerű ediktummal lepte meg alattvalóit, mely sze- rint a párbaj jövőre Japánban is a büntet- endő cselekmények közé tartozik. — In s e g B e s s a r á b i á b a n. Bukarestből jelentik, hogy Bessarábiában kiört az inség, mely a szegény lakoságot pusztulással fenyegeti. — S z é l v i h a r. A szélvihar, mely pénteken Kö- zép Európában mindenfelé, de különösen Bécs- ben, Brünnben és Csehország több részén dühöng- gött, Angliában is nagy mértékben lépett fel. Mint Londonból távirják mai kelettel. Anglia belsejében és a partokon a borzasztó szél- vihar még egyre tart.

Irodalom.

Az „Élet bajai“ cím alatt megjelenendő elbeszélés kötetemre kibocsátott előfizetési ivatek tartóit ezennel felkérem, hogy az ivatek február hó 10-ig hozzám beküldjék szivesked- jenek, (Debreczenbe nevemre címezve), hogy a nyomtatandó példányok száma iránt teljes tájékoztatást szerezhessenek. A kötet, mely e hó- ban, éppen az ivatek be nem érkezése folytán nem jelenhetett meg — a jövő hóban okvet- lenül kikerül a sajtó alól — s az előfizetők- nek meg fog küldetni. Vértési Gyula.

Egy helyi termékről a m. tud. akadémia. Dr. Jekelfalussy József által a m. tud. aka- démia megbízásából szerkesztett „Nemzet- gazdasági Szemle“ cz. folyóirat f. é. januá- rusi füzeté terjedelmesebben ismertetvén Grün- vald József kamarai fogalmazó által „Az i partörvény magyarázata“ cím alatt kiadott szakmunkát, arról oly elismer- réssel nyilatkozik, hogy el nem mulaszthat- juk ezen érdemes helyi szakirodalmi termé- nek jutott elismerést regisztrálni. — Lapunk kerete nem engedi meg, hogy az egész méltató bírálatot reprodukálhassuk; de egy rész mégis ide iktatunk abból. „A törvény meg- világítása akkor — írja a Szemle — midőn a magyarázat célját nem a jog elmélet tisztá- zására, hanem az egész anyag rendszeres ösz- állítása és az e réven való gyakorlati utmu- títás képezi: oly feladat, melynek teljesítése kiválóan körül tekintő gondnal és adat gyűjtő szorgalommal jár. E feltételeknek Grünvald munkája teljes mértékben megfelel és teljes ség tekintetében — már a mennyire ez egy- általán lehető — a 420 oldalra terjedő kötet nem eshetik kifogás alá.“ — Valóban ilyen helyről eredő bírálat szép elismerést nyujt azért a nagy fáradsáért, a melylyel ez a becses munka létre jött; a mely munkát an- nak idején mi is kellőképen méltattunk.

Vidéki hírlapirodalom. Nyiregyháza f. év elsejével új, hetenként kétszer, vasárnap és szerdán megjelenő társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági lap indult meg M a n d e l Gyula felkérésére szerkesztésére mellett. Az első számok elég csinosan, gondnal, változatosan vannak kiállítva. Előfizetési ár egész évre 5 frt.

Színház.

„Sataniel“. Ritka ujdonsággal esik meg, hogy há- romszor egymásután hozza színre az igazga- tóság. A Ferron operetteje iránt méltán nagy volt a bizalom s a háromszor egymásután való színrehozatal ugyancsak emelte a gyönyörű zenéjü operette iránti érdeklődést. Maga az operette szöveg rendkívül em- lékeztet a „Kornevilléi harangok“-ra beosztá- sával, scenirozásával, alakjaival, komikus bi- rórával, drámai Gáspár apórával s; minde- azonban nem eszikenti a mese érdekességét, mely „Az ördög naplója“ című vig- fáték után készült.

Az árva Cléveborgi Frida bárónét (Ko- pácsy Juliska) kapzsi rokonai kiperlik ősi örökségéből. A rokonok a perben arra támasz- kodnak, hogy Frida törvénytelen szülött, így az örökséghez nincs joga. Miután Frida atyja esketési bizonyítványát nem tudja előmutatni, a törvényszék is a rokonok javára itél. — Frida kivonul ősei várából s előbbi jobba- gyainál húzódik meg. Ekkor eszébe jut egy régi monda, hogy t. i. mikor a cléveborgi vár más birtokosra száll át, mindannyiszor megjelenik a vár kísértete, a cléveborgi ördög. Belefut tehát a búvós kúrtbe s csakugyan megjelenik egy fekete ruhába öltözött idegen (Somlóné), kit az ördögnek véleek. Az idegen e babonás hiedelmet arra használja fel, hogy Fridának segélyre legyen s visszazerzeze ősi örökségét. Ister mindenkit, tudja minden- kinek, különösen a kapzsi rokonoknak a rejt- tetgetett búneit, őt azonban nem ismeri senki. Anselm (Balassa) segélyével sikerül is Fridá- ősi örökségéhez juttatni, a mennyiben megtá- lálja a jelszót, melylyel a hallgatag Ansel- met vallomásra bírja. Anselm aztán felfedezi-

hogy hol van Frida atyjának az esketési bi- zonyítványa. Ebből aztán kiderül, hogy Frida törvényes szülött, e szerint tehát a cléveborgi vár és uradalom őt illeti, honnan aztán a kapzsi rokonok megszegyenülve távoznak el. Az idegen ekkor felfedezi kiltét. Ő senki más, mint a Frida atyjának volt apródja, kit a csatában elesett atya Fridához küldött, hogy adja át a leánynak utolsó üzenetét. Az apród, miután urnőjének többé nincs rá szük- sége, távozni akar, de Frida ismét belefut a búvós kúrtbe s az apródot maradásra kény- szeríti. Az apród örömet marad, mert régen szereti Fridát. Boldog pár lesz belőlük.

A mese regényes ugyan és mint már említettük, érdekes is, de mert nincs benne elég komikum, inkább a szép zene kötötte le a közönség figyelmét.

Hogy milyen rendkívül tetszetős és dal- lamos zenei számok vannak az operetében, azt azok mondhatják meg legjobban, a kik az operettet már kétszer is meghallgatták s így közlelbi ösmeretségbe léptek egyes zenei számokkal. A „kürt motívum“ ritkítja párját s a „Sataniel“ valzernek és az első felvonás álnalejának gyujtó hatása van. Nem kevésbé szép és zeneileg értékes az Ellinger és Hegyesi duettje, a vár története, a Somlóné és Kopácsy kettőse, vala- mint a Locsarekné és Rónaszék y szerelmi duettje. Mindezen számokat nagy taps követte s egynemélyikét már az első elő- adáson is ismételni kellett.

Az előadás és az ensemble páratlan. De nem is osoda. A hol olyan öt magán szereplő nő lép ki a színpadra, mint Somlóné, Kopácsy, Locsarekné, Ellinger és Rónaszék y né, ott az előadás sikere már biztosítva van. Állítson ki más vidéki színház ilyen öt énekesnőt, — ha tud. Az operettet a fordító Somló rendezte gondosan és sok fáradsággal. A lelke- sült közönség a második felvonás után szo- katlanul, de méltó kitüntetésül a rendezőt háromszor kitapsolta.

A „Sataniel“ legközelebbi előadása szombaton lesz a Somlóné jutalomjáté- kára.

Az ideai farsang

Farsangi naptár.

Február 1.	Kömives bál a Koronában.
2.	Iparos kör bálja a „
5.	Csizmadia mesterek bálja a „
8.	Ev. egyh. Állőregylet bálja a „
8.	Örmesterek bálja a Bikában.
15.	Függetl. párt bálja Koronában.
16.	Czigánybál „

A szabadelvű párt báljáról lapunk mun- katársa Szabolcska Mihály tegnap szellemes csevegést közölt. Az ilyen szellemes csevegéseknek azonban az a tulajdonságuk van, hogy a fától nem látni az erdőt. Elmés szójátékokból, élezekekből, még a közönség nem értesül arról, hogy milyen is volt hát az a mi bálunk. Azért örömmel térünk vissza arra ma, hogy kijelentsük, hogy a szabadelvű párt bálja az idén ép oly fényesen sikerült mint az előző években, azzal a kedvező jelenséggel, hogy a polgár-ösztály most még nagyobb számmal volt képviselve mint más években, s ma már kétségtelenül mondani lehet, hogy a szabadelvű párt báljai ma ugyanazok, a mik hajdanában a híres debreczeni polgárbálok voltak. Természetes, hogy a bál fényességére ott voltak pártunk kitünőségei, élükön gr. D é g e n f e l d J ó z s e f népszerű főispánunkkal, kit valósággal lelkesedéssel környeztek, vala- mint városunk többi előkelőségeit is, kiket a közügyek terén látunk naponként küzdeni fáradhatatlan buzgalommal, s kik iránt ép ezért a hálás debreczeni polgárság a legnagyobb elismeréssel és szeretettel adózik.

Mig az öregebbek a „Bika“ éttermekben quaterkázta, politizáltak s vitatták meg a város actualis ügyeit barátságos beszélgetés közben, addig a fiatalág kivilágos kiviradigt mulatott fent a táncteremben.

Nyilvános számolás.

az EMKE javára f. hó 19-én rendezett bál bevetelei és kiadásairól.

Felülizettek: A debreczeni dal- egylet következők tagjai: Balogh György, Bárdos Géza, Batory Imre, Cziffer Nándor, Donogán István, Doby Károly, György Mihály Gramantik Mihály, Harmath Gergely, Hegedűs János, Herczegh János, Kovács József, Kovács János, Krashay Ferencz, Nádassy Kálmán, Péter Gábor, Papp János, Patay György, Rastovszky László, Steinacker Sándor, Szilágyi János, Szabó Lajos, Szilágyi Imre, Tombor Aladár, Torday Gábor, ifj. Tikos József, Tóth Imre, Varga Imre és Zong János urak 1—1 frt. Továbbá: Huzly Lujza ö nagysága, Nagyságos Horváth Gyula, Gróf Bethlen Bálint, Mélt. Barcsay Domokos, Fehér Domokos urak 10—10 frtot. Báró Jo- zsnoczyné urhölgy, Taifer Ignác, Szabó Kál- mán, ifj. Csanak József, K. Sándor József, Sztérenyi József, Merza Lajos, gróf Korniss Viktor, Kerekes Sámuel tanár, ngos Simonffy Imre, Szilágyi Károly urak, öv. Hegyi Mi-

hállyné ö nsga, Ujfaussy Sándorné ö nsga, Vecsey Viktor ur 5—5 frtot. Gergely Antal ur 4 frtot. Dr. Varga Géza, Kassay Farkas D. tábornok, dr. Tóth János urak 3—3 frtot. Buzás Elek s Boeczó Sámuel urak 2—2 frtot. Somogyi Imre, Ziechermann Herman, Szedlák József, báró Vecsey Miklós és N. N. urak 1—1 frtot; összesen 172 frtot.

Tehát: bevétel: felülizetésekből 172 frt, 32 drb. páholy-jegyből 5 frtjával 160 frt, 217 drb belépti jegy 2 frtjával 434 frt, 9 drb jegyből 1 frtjával 9 forint — K i a d á s : 9 drb okmány szerint 229 frt 10 kr. Így a tiszta nyeresémny 545 frt 90 kr, azaz: ö t s z á z n e g y v e n ö t f o r i n t é s 90 k r. Midőn a fentebbi számolást nyilvános- ságra hozzuk, az EMKE. nevében a felülizet- tésekért öszinte köszönetünket nyilváníttuk.

gróf Bethlen Mikó Róza. Tóth Béla, r. biz. elnök. b. pénztárnok. Dr. Irinyi István, r. biz. tag.

ANÖKRÖL.

— Apróságok. — Az asszonyok szive nagy örvény. (Alfred de Musset.) A nők haragja a legnagyobb rosza, a mivel ellenségeiket fenyegethetjük. (Chillean.)

A nők legnagyobb része páva a séta- téren, szarka a házban s négy szemköt — begyes galamb (Dufresny.)

A legnagyobb szerencsétlenség, a mi asszonyt érhet, az, ha nincsenek bizalmasai. (Fouquier.)

Az egyetlen valóság, a mit az ember talán veszedelem nélkül tehet meg a leghall- gatagabb asszonymnak is — az, hogy csinos. (Charles Lemesle.)

Egy nő, ki kezét szívére teszi, nem dob- hatja az első követ a másikra. (Közmondás.)

Mindig az ellenkezőjét kérd a nőktől an- nak, amit kapni akarsz. (Saint Omer.)

A nők már táradalmi állásuknál fogva is kaczétrak. (J. J. Rousseau)

A kaczérság? — Tetszenivágyás szere- lem nélkül. (Rochpédre.)

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

Holnap, szerdáu, 1890. január hó 29-én

páratlan bérletben,

Acsók.

Eredeti vigjáték 3 felvonásban.

MÚSOR:

Csüt. 30. „Titkos csók“ operette. Pént. 31. Bányarém. Szomb. Február 1. Sataniel, (Somlóné j. j.) IV-edzer. Vas. 2. Sataniel. Hétfő 3. Dobó Katicza.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos:

Vértési Arnold.

Főmunkatárs: Kereczag Vilmos.

A nagyérdemű közönségnek becses tudomá- sára hozom, hogy a Turai Farkas ur tulajdonát tévő jöhrnévnek örövendő

debreczeni első mosó és tisztító üzletet

átvettem s azt a saját felelősségemre fogom tovább vezetni.

Az e téren huzamos időn keresztül Buda- pest, Bécs és Prága városok első rangu ha- sonló üzleteiben szerzett bő tapasztalataim, s z a k k é p z e t t s é g e m teljes biztosíté- kot nyujtanak az iránt, hogy az általam átvett mosó és tisztító üzlet jövő en is ké- pes leend a n. é. közönség mindennemű igényeit kielégíteni; főtörökvésem leend ezen támogatást kiérdemelni s az üzletet ugy a vezetés szakképzettsége, mint az abban alkalmazott működő erk szaporítása által tovább fejleszteni.

Ezen törekvéseimben segítségemre fog lenni a nóm, a ki egyike a legkitünőbb pi- pere vasalóknak.

Az árak jövőben is a legméltányosabbak lesznek; p. o. egy ablakra való csipkefűgöny tisztítása 50 krba kerül.

Debreczen 1889 decz. tisztelettel Spiegel Miksa,

„A DEBRECZENI ELLENŐR“

könyvkiadóhivatalában

megjelentek és kaphatók a következő könyvek.

Vértési Arnold összes munkái I—VII. vaskos diszkötés. Egy-egy kötet ára	2 frt 10 kr.	Vértési Arnold „Öngyilkosok“ elbeszélések ára 1 frt — kr.	
a 7 kötet együtt	14 „ — „	Karczag Vilmos „Ma és mindig“ elbeszélések ára	1 „ 50 „
Gróf Vay Dániel „Magyarország története“ 3 vaskos diszkötet ára	7 „ — „	Karczag Vilmos „Szerető szívek“ elbeszélések ára	1 „ 20 „
Vértési Arnold „Páriák“ elbeszélés ára	1 „ — „	Karczag Vilmos „Macskák“ (történetké) ára 1 „ — „	
Vértési Arnold „A bojár leánya“ regény 2 köt. ára 2 „ — „		Molnár László „Egy kis város krónikája“ elbeszélések, ára	1 „ 20 „
Vértési Arnold „Fecskefészek“ regény 1 köt. ára 1 „ — „		Mátray Lajos „Fazekas Mihály élete és munkái“ ára	1 „ — „
Vértési Arnold „A jegyző kisasszony“ regény 1 kötet ára	1 „ — „	R. P. O. „Titkos szerelem“ regény 1 kötet ára — „ 80 „	
Vértési Arnold „A debreczeni diák“ regény 1 kötet ára	1 „ — „	Bugyi Sándor debr. talyigás kalandjai 1 kötet — „ 60 „	
Zolthay Lajos Tiszántuli egyházkerületi térképe vászonra huzva (leszállított ár)	1 „ 50 „		

Vidéki megrendelések postafordultával eszközöltetnek.

ÚJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR“

legújabb és legdivatosabb betűkkel gazdagon felszerelt s három gyorsajtóval berendezett

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN SZECHENYI UTCZA SIMON-ház

ajánkozik mindennemű nyomdai munka gyors, díszes kiállítására.

községi és gyámi rovatos iverk, hivatalos nyomtatványok,

MINDEN ALAKBAN

ÜGYVÉDI ÉS KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK

falragaszok, körlevelek, gyászjelentések, levélfejek és levélborítékok.

bábi meghívók, névjegyek füzetek és könyvek

a legjutányosabb áron állittatnak ki.

VIDÉKI MEGRENDELESEK PONTOSAN TELJESITTETNEK.